

Svar till skolinspektionen i ärende 43-2016:4838

Insänder härmed svarsformulär och bifogar elevhälsoplan och SYV-plan i ärende 43-2016:4838.
Se också ny framtagen blankett för beslut om SvA.

Orsa 2017-04-10

Mattias Scandola
Skolchef

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av påtalade brister i regelbunden tillsyn i Bergetskolan i Orsa kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har avhjälp de brister som Skolinspektionen har påtalat i samband med den regelbundna tillsynen.

Bristerna kan ha olika uppföljningsdatum. Om ni också ska redovisa vidtagna åtgärder med anledning av andra brister vid ett senare datum, använd gärna samma mall.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

1. Ange tydligt vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa respektive påtalad brist. Ange följande:
 - a. vad som har gjorts för att avhjälpa bristerna och hur det har gjorts.
 - b. vem eller vilka (person/funktion) som är ansvariga för genomförande av åtgärderna samt vilka personer och grupper som involverats i arbetet.
 - c. när arbetet inleddes och avslutades.

Brist 1:

Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 3 Kursplaner)

Rektor ska se till att behovet av att läsa svenska som andraspråk bedöms för de elever som har rätt till det och fatta beslut om att elever som har behov av att läsa svenska som andraspråk ska göra det.

- a. Under vårterminen -17 kommer skolan att tillfälligt anställa en behörig SvA-lärare som kan kartlägga elever på skolan och bedöma om de ska läsa enligt SvA inför ht -17 som rektor kan ta beslut om. Till hösten -17 är en behörig SvA-lärare anställd för undervisning av de elever som har beslutats att läsa enligt SvA. Denna lärare kommer också fortsättningsvis att kunna bedöma elevers rätt och behov att läsa enligt SvA som rektor kan ta beslut om.
- b. Se under a.
- c. Bedömningsarbetet av elever som finns på skolan nu med behov av SvA inleds under april -17 och anställning av behörig lärare i SvA inför höstterminen -17 är gjord i början på vårterminen -17.

Brist 2:

Skolinspektionen konstaterar att Orsa kommun inte uppfyller författnings- kraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Elevhälsan ska som samlad resurs arbeta förebyggande genom att exempelvis initiera eller genomföra insatser som minskar konsekvenserna av förekommande riskfaktorer.

Elevhälsan ska som samlad resurs arbeta hälsofrämjande genom att exempelvis föra diskussioner med eleverna om

livsstilsfrågor och goda och hälsofrämjande levnadsvanor. Stödja personalen i sådan undervisning samt initiera eller genomföra insatser som främjar goda relationer och en trygg skolmiljö som ökar elevernas motivation, delaktighet och självkänsla.

Psykologen ska delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

- a. Rektor har i samverkan med ledningsgruppen och Elevhälsan arbetat fram en ny Elevhälsoplan för att säkerställa det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet på skolorna där även skolpsykolog är delaktig i arbetet. (se bilaga 1)
- b. Ansvariga för genomförandet är rektor på respektive skola och Elevhälsans verksamhetschef.
- c. Arbetet med ny plan inleddes i januari och avslutades vid mars månads utgång. Implementering av planen sker i och med läsårs start augusti 2017.

Brist 3:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Rektor ska ta ansvar för skolans studie- och yrkesvägledning genom att ge riktlinjer och förutsättningar så att studie- och yrkesvägledningen blir ett uppdrag för hela skolan.

Lärarna ska delta i det studie- och yrkesvägledande arbetet.

Studie- och yrkesvägledarens kompetens ska användas för att stödja den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

- a. Rektor har i samverkan med ledningsgruppen och SYV arbetat fram en ny verksamhetsplan för att säkerställa likvärdigheten för studie- och yrkesvägledning och information till kommunens grundskoleelever samt främja väl underbyggda val. (se bilaga 2)
- b. Ansvariga för genomförandet är rektor på respektive skola och SYV.
- c. Arbetet med ny plan inleddes i januari och avslutades vid mars månads utgång. Implementering av planen sker i och med läsårs start augusti 2017.

2. Beskriv hur ni har utvärderat och försäkrat er om att åtgärderna för respektive brist gett avsett resultat. Beskriv följande:
- a. vem (person/funktion) som har ansvarat för denna utvärdering,
 - b. vilka metoder som har använts för att utvärdera åtgärderna, hur ev. urval av exempelvis personal och elever gått till och, om relevant, ev. bortfall (bifoga ev. enkäter eller motsvarande).

a. se svar 4 d.

3. Beskriv resultatet av vidtagna åtgärder för varje påtalad brist utifrån den utvärdering som gjorts (bifoga ev. resultatsammanställningar eller motsvarande).

Psykologen kommer framgent att delta i elevhälsans förbyggande och hälsofrämjande arbete.

Omfördelning av specialpedagog resursen för att tillgodose elevernas behov av specialpedagogiska insatser.

Den nya Elevhälsoplanen har ett fokus på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

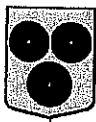
Den nya verksamhetsplanen för studie – och yrkesvägledning handlar om att förbättra Orsa grundskolas elevers valkompetens. Planen skall innehålla och omfatta olika studie- och yrkesvägledande och arbetsmarknadskunskapsfrämjande aktiviteter från förskoleklass upp till årskurs nio. Verksamhetsplanen skall vara ett levande dokument med utrymme för flexibilitet och förändringar och skall användas som ett verktyg för de olika skolformerna. Det är kommunens studie- och yrkesvägledningsråd som ansvarar för att planera, justera och följa upp att verksamhetsplanen.

4. Om någon brist inte fullt ut är avhjälp, beskriv följande:
- a. vad åtgärderna hittills har resulterat i
 - b. det fortsatta arbetet
 - c. när ni bedömer att bristen kommer att vara avhjälp.

- d. hur ni kommer att utvärdera och försäkra er om att åtgärderna ger avsett resultat.

- a. Arbetet med åtgärderna har resulterat i ett samarbete mellan ledningsgruppen och Elevhälsan med fokus på främjande och förebyggande arbete och en likvärdighet mellan skolorna i kommunen. Framtagandet av verksamhetsplan för SYV har hittills resulterat i att ett studie- och yrkesvägledande råd är under bildande som ansvarar för att implementera verksamhetsplanen.
- b. Nu pågår ett arbete med att omfördela Elevhälsans resurser för att få en likvärdighet mellan skolorna. Att skolorna i Orsa får tillgång till skolpsykolog i det förebyggande arbetet på skolorna samt att SYV-rådet startar sitt arbete.
- c. Bristerna kommer att vara avhjälpta vid läsårets start i augusti 2017.
- d. Utvärdering av åtgärderna i de nya planerna och resultatet dem på förskolor och skolor kommer att utvärderas under sista veckan i november 2017.

5. Övriga upplysningar till Skolinspektionen.

BESLUT OM

- Svenska som andraspråk

Elev

Namn	Personnummer
Skola	Klass

Beslut avser

Undervisning och betygssättning i svenska som andra språk

Ovan lämnade uppgifter kommer att registreras i Orsa kommuns administrativa system för skola och barnomsorg och behandlas i enlighet med bestämmelserna i personuppgiftslagen (PUL).

Beslut fattat av rektor

Ort	Datum
Rektor	Namnförtydligande

Skolförordning (2011:185) 5 kap. 14 § Svenska som andraspråk

14 § Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Beslut enligt denna förordning 15 kap. 1 § får inte överklagas. I 10 kap. kommunallagen (1991:900) finns bestämmelser om laglighetsprövning.

VERKSAMHETSPLAN

Elevhälsa

Elevhälsoplanen gäller 2017-08-01 t.o.m. 2020-07-31

Revideras vårterminen 2018. Ansvarig för revidering: Elevhälsochef

ORSA

Verksamhetsområde LÄRANDE

Innehåll

Elevhälsoarbete

- Elevhälsa i Orsa kommun
- Styrdokument
- Organisation
- Samverkan

Uppdragsbeskrivning

- Rektor
- Elevhälsochef
- Lärare
- Specialpedagog
- Talpedagog
- Skolsköterska
- Skolläkare
- Skolkurator
- Skolpsykolog
- Studie- och yrkesvägledare

Bilaga

- Handlingsplan 2017–2020

Elevhälsoarbete

Elevhälsa i Orsa kommun

Elevhälsa är en del av skolans lärandeuppdrag, där en god och tillgänglig pedagogisk verksamhet främjar elevernas hälsa och ger eleverna goda förutsättningar för att nå de nationella kunskapsmålen. Elevhälsoarbetet skall bygga på tanken att elever kommer till skolan med en stor spridning av förmågor, färdigheter och behov. De behöver mötas av en flexibel organisation och en tillgänglig pedagogik. Elevhälsa inkluderar all personal i elevens närhet, men drivs primärt av de lärare som möter eleverna i deras vardag.

Elevhälsan Navet är Orsa kommuns resurs i arbetet för en hälsofrämjande skola, med uppdrag att stödja skolan i dess lärandeuppdrag. Elevhälsans personal skall användas som ett verktyg i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete samt bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. För att nå dit riktar vi fokus på de pedagogiska och organisatoriska utmaningar detta innebär för verksamheterna.

Läroplanens mål och ämnesundervisningen utgör i sig det viktigaste främjande elevhälsoarbetet, då de kunskaper och betyg som eleverna tillskansar sig under skolgången är en av de viktigaste faktorerna för god hälsa genom skoltiden och livet. Störst nytta gör elevhälsans personal när de arbetar tillsammans med rektor och lärare för att utforma undervisningen och lärmiljön i skolan i syfte alla elever skall lyckas nå kunskapsmålen. Genom att skapa goda relationer, hitta strategier som gör undervisningen tillgänglig samt driva ett värdegrundsarbete som bygger på normkritik och jämställdhet kan vi skapa en trygg miljö som leder till lärande och personlig utveckling för Orsas elever.

Alla elever har rätt till en likvärdig utbildning och kan under sin skoltid behöva individuellt stöd för att nå målen i skolan. Skolans uppgift är att ge alla elever möjlighet att nå så långt som möjligt och kompensera elevers olika förutsättningar. I det individuellt inriktade arbetet har skolan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling samt att skapa en så positiv lärandesituation som möjligt för eleven. Syftet med en samlad elevhälsa är att utifrån de uppgifter som finns om elevens hälsa och sociala situation bedöma och planera hur elevens problem bäst ska mötas i undervisningen, och resultera i beslut om specialpedagogiska åtgärder för eleven. En elev ska kunna få individuellt stöd, men åtgärderna måste vara del i en helhet. Stödet är en angelägenhet för all personal inom skolans verksamhet.

Kort sagt syftar elevhälsoarbetet till att främja hälsa och lärande samt motverka ohälsa och hinder för lärande.

Elevhälsoarbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan rektor, lärare och elevhälsopersonal. För att nå dit behöver det inom skolans verksamhet finnas en samsyn och gemensamma begrepp kring skolans generella elevhälsoarbete och elevhälsopersonalens uppdrag. Denna elevhälsoplan beskriver i stora drag Orsa kommuns ambitioner och ledstänger för skolornas elevhälsoarbete och elevhälsans uppdrag.

Styrdokument

- Skollagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800
- Läroplanen
<http://www.skolverket.se/regelverk/laroplaner-1.147973>
- Barnkonventionen
<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>
- Salamanca-deklarationen
<http://www.unesco.se/?infomat=salamanca-deklarationen>
- Hälsa- och sjukvårdslagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardslag-1982763_sfs-1982-763
- Offentlighets- och sekretesslagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/offentlighets--och-sekretesslag-2009400_sfs-2009-400
- Diskrimineringslagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567
- Arbetsmiljölagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/arbetsmiljolag-19771160_sfs-1977-1160
- Skolverkets föreskrifter, vägledningar och allmänna råd
<http://www.skolverket.se/>
- Vägledning för elevhälsan (ISBN: 978-91-7555-404-4) Skolverket och Socialstyrelsen.
<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-11-4>
- Vägledningar och föreskrifter från myndigheter så som Arbetsmiljöverket, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Skolinspektionen, Barn- och elevombudet, Diskrimineringsombudsmannen

Länkar

<http://www.skolverket.se/>

<https://www.spsm.se/>

<https://www.skolinspektionen.se>

<https://beo.skolinspektionen.se/>

<https://www.barnombudsmannen.se/>

<http://www.socialstyrelsen.se/>

<https://www.av.se/>

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>

<http://www.do.se/>

Organisation

Förvaltningschef för utskottet för Lärande

Förvaltningschef ansvarar för att genomföra utbildningen i enighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen samt bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Förvaltningschef ansvarar också för att resursfördelning och att delegationsordningen är aktuell.

Verksamhetschef för elevhälsan

Verksamhetschef ansvarar för, leder och utvecklar elevhälsoarbetet inom område skola samt utvecklar kompetensen inom enheten. Verksamhetschef stödjer rektorer i utvecklingsarbetet på organisationsnivå.

Elevhälsan Navet

Orsa kommuns elevhälsa är organiserad i central elevhälsoenhet bestående av verksamhetschef, två skolsköterskor, två skolkuratorer och fyra specialpedagoger. Skolläkare tillgodoses genom en lokal överenskommelse med Orsa vårdcentral, och skolpsykolog köps i dagsläget på konsultbasis. En av skolsköterskorna har uppdrag som MLA – medicinskt ledningsansvarig. Centrala elevhälsan, Navet, möjliggör samarbete mellan de lokala elevhälsoteamen, vilket främjar det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på organisationsnivå, samt ökar likvärdigheten mellan kommunens skolor. Här bevakas att elevhälsan följer de lagar och riktlinjer som finns, att ny forskning och kunskap tas tillvara samt att personalen får den kompetensutveckling som verksamheten kräver. Navet skall också medverka till hög kvalitet på kompetensutveckling inom området elevhälsa samt leda utvecklingen av främjande och förebyggande arbete inom elevhälsoområdet. Elevhälsan utgör en samverkans- och samarbetspartner till kommunens och landstingets stödinsatser för barn och unga.

Rektor

Varje rektor ansvarar för, leder och utvecklar elevhälsoarbetet på den egna skolan. I detta arbete har rektor stöd av skolans lokala elevhälsoteam bemannad av skolkurator, specialpedagog samt skolsköterska. Som ledare för skolans EHT (elevhälsoteam) är det även rektor som tar beslut om specifika individinriktade insatser av elevhälsans personal på skolan.

Lärare och arbetslag

Lärare ansvarar såväl enskilt som tillsammans med kollegorna i arbetslaget för sina elevers lärande, trivsel och utveckling, samt för att uppmärksamma och stödja elever som får svårigheter. Därmed har lärarna det primära ansvaret för elevernas hälsa i klassen och på skolan.

Elevhälsoteam på skolan

Skolans elevhälsoteam utgör en naturlig och fortlöpande del i och stöd för rektors arbete att leda och utveckla det hälsofrämjande arbetet på skolan. Elevhälsoarbetet skall framförallt belysa, analysera och förändra skolan som system utifrån att det bland eleverna finns en funktionsvariation. Elevhälsan stöttar och handleder skolans rektor samt lärare i syfte att skapa goda förutsättningar för att fler elever når kunskapsmålen och bibehåller eller uppnår en god hälsa. Elevhälsan utreder och ger individuella insatser i särskilda fall.

Samverkan

Förskolan i Orsa kommun samverkar med elevhälsan genom **BHT** (Barnhälsoteam) där förskola, BVC och specialpedagog från elevhälsan samverkar kring barn på kommunens förskolor. Förskolan har möjlighet att beställa insatser från elevhälsans specialpedagog. Elevhälsan har även en talpedagog som arbetar 50% riktat mot förskolebarn.

Samverkan Barn- och unga i Orsa. En arbetsgrupp bestående av representanter från elevhälsa, individ- och familjeomsorg, vårdcentral, barnvårdscentral, integration samt ungdomsverksamhet träffas regelbundet för att utveckla och stärka samverkan inom kommun och landsting i Orsa. Arbetet leds av en styrgrupp bestående av skolchef, socialchef, chef för ungdomsverksamheten samt chef för vårdcentralen.

Konsultationsteamet. Elevhälsa, Samtalsmottagning, BVC samt Socialtjänst träffas varannan vecka för att för att tidigt uppmärksamma barn i behov av stöd och planera samordnade insatser mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården. En gång i månaden deltar Barn- och ungdomspsykiatrien samt Habiliteringen.

Landstinget. Elevhälsan sköter remisshantering mellan skolhälsovården och Landstinget Dalarnas olika verksamheter inom vård och omsorg. Elevhälsan kallar till och deltar i nätverksmöten och SIP (samordnad individuell plan), samt deltar i åiterrapportering efter utredning av landstinget.

Ungdomssamordnare. Kommunens ungdomssamordnare har strategiskt ansvar för ungdomsfrågor i kommunen, samt ansvarar för ungdomens hus. Ungdomssamordnaren samverkar med alla inom kommunen som arbetar med ungdomar. Ungdomsenkäten Lupp (lokal uppföljning av ungdomspolitik) är ett verktyg för att ta reda på hur ungas livssituation ser ut vad gäller inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheten till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid, och hur de ser på sin egen framtid.

Kultur i skolan är en grupp av kulturintresserade lärare, rektorer, barn- och skolbibliotekarien ledda av kommunens kultursamordnare. Det finns i dag sex arbetsgrupper: litteratur-, teater-, film-, musikgruppen. Tillsammans planerar och genomför respektive grupp olika kulturaktiviteter för barn och ungdomar i skolåldern F-klass till åk 9. Syftet är att alla elever i grundskolan ska få uppleva och delta i flera olika former av kulturell verksamhet under sin skoltid. Samverkan med elevhälsan kan ske i planering och uppföljning av genomförda aktiviteter.

Integrationsenheten samverkar med Elevhälsan enligt rutiner i kommunens DUGA-plan. Samverkan sker också genom att elevhälsan har samordningsansvar för kommunens föräldrastödsgrupper.

Socialtjänsten. I skolan gäller anmälningsskyldigheten rektorer, förskolechefer, pedagoger, elevhälsan och övrig skolpersonal. Personal som misstänker eller får veta att ett barn far illa är skyldiga att anmäla det till socialtjänsten. Detta framgår av 14 kap. 1 § socialtjänstlagen och 29 kap 13 § skollagen.

Uppdragsbeskrivning

Rektor

Varje rektor ansvarar för, leder och utvecklar elevhälsoarbetet på den egna skolan. I detta arbete har rektor stöd av elevhälsopersonalen. Som ledare för skolans EHT (elevhälsoteam) är det rektor som tar beslut om specifika individinriktade insatser av elevhälsans personal på skolan.

Främjande elevhälsoarbete

- Leda och utveckla elevhälsoarbetet på den egna skolan utifrån denna elevhälsoplan.
- Verka för personalens kunskap, kompetensutveckling och delaktighet i elevhälsoarbetet
- Tillsammans med övrig personal planera, stödja, följa upp och utvärdera skolans lärmiljö utifrån perspektiven individ/grupp/organisation.
- Verka för att undervisningen utformas så att den är tillgänglig för samtliga elever
- Verka för god samverkan mellan skola och vårdnadshavare
- Verka för elevernas delaktighet och demokratiska arbetsformer i skolan
- Verka för att skolan förmedlar tydliga mål, höga krav och regelbunden återkoppling till eleverna
- Leda skolans värdegrundsarbete
- Ansvara för systematiskt kvalitetsarbete
- Ansvara för systematiskt arbetsmiljöarbete

Förebyggande elevhälsoarbete

- Bygga relationer med elever och vårdnadshavare.
- Leda arbetet med resursfördelning och organisation av särskilt stöd
- Leda arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Integrera ämnesövergripande kunskapsområden, till exempel jämställdhet, sex och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger
- Tydliga rutiner och åtgärder för att främja hög skolnärvaro
- Lärmiljö och tillgänglig pedagogik för elever i behov av anpassningar och stöd
- Verka för tidiga insatser genom aktiva prioriteringar
- Verka för att utveckla skolans kompensatoriska uppdrag
- Ha kontinuerlig överblick över eleverna studieresultat och närvaro.

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Leda skolans elevhälsoteam
- Utforma undervisningen och elevhälsans verksamhet så att eleverna får det särskilda stöd och extra anpassningar de är i behov av.
- Besluta om anpassningar, åtgärder och insatser utifrån gruppens/klassens behov
- Besluta om anpassningar, åtgärder och insatser utifrån elevens individuella behov
- Upprätta kontakter mellan skola och hem om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan

Elevhälsochef

Elevhälsochef ansvarar för att utveckla elevhälsoarbetet i kommunen. I detta arbete samverkar och handleder elevhälsochef rektorer och ledningsgrupp i elevhälsofrågor. Elevhälsochef leder och samverkar med personalen inom elevhälsan Navet.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektorer och elevhälsopersonal leda och utveckla elevhälsoarbetet i Orsa kommun.
- Ta fram processer, rutiner och metoder enligt vetenskap och beprövad erfarenhet lämpliga för verksamheten
- Följa upp och utveckla verksamheten efter kvalitetsmålen
- Verka för elevhälsopersonalens kunskap, kompetensutveckling och delaktighet i elevhälsoarbetet
- Bevaka nya vetenskapliga rön, ändringar, nytillkomna lagar, styrdokument och författningar inom hälso- och sjukvård samt fortlöpande kommunicera detta till personal via möten, fortbildningsinsatser, mail och intranät

Lärare

Lärare ansvarar såväl enskilt som tillsammans med kollegorna i arbetslaget och EHT-team för sina elevers lärande, trivsel och utveckling, samt för att uppmärksamma och stödja elever som får svårigheter.

Främjande elevhälsoarbete

- Kollegialt lärande. Sprida pedagogiska strategier, metoder och förhållningssätt
- Att följa forskning och utveckling inom det pedagogiska området
- Aktivt delta i skolans värdegrundsarbete
- Tillsammans med rektor och elevhälsa planera, stödja, följa upp och utvärdera skolans lärmiljö

Förebyggande elevhälsoarbete

- Bygga relationer med elever och vårdnadshavare.
- Uppmärksamma brister i organisationen och lärmiljön
- Samarbeta med rektor och elevhälsopersonal gällande, anpassningar, åtgärder och insatser utifrån klassens eller elevers individuella behov
- Delta i skolans löpande elevhälsoarbete, tex. utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling
- Tillsammans med elevhälsan genomföra utbildningsinsatser gällande ANDT och sex- och samlevnad
- Individuell utvecklingsplan, IUP

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Extra anpassningar
- Pedagogisk utredning
- Särskilt stöd och åtgärdsprogram i samarbete med EHT-team och vårdnadshavare.

Specialpedagog

Specialpedagogen bistår rektor i pedagogiskt utvecklingsarbete på skolan. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet genom att medverka till att val av arbetsformer och arbetsätt i skolan anpassas efter elevens möjligheter och specifika behov, på organisations- grupp- och individnivå.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektor planera, stödja, följa upp och utvärdera utvecklingen av skolans lärmiljö
- Sprida pedagogiska strategier, metoder och förhållningssätt för delaktighet och tillgänglig lärmiljö
- Bistå rektor i arbetet med resursfördelning och organisation av särskilt stöd
- Att följa och delge verksamheten forskning och utveckling inom det specialpedagogiska området
- Handledning, konsultation och fortbildning till personal i specialpedagogiska frågor och arbetsätt
- Bevaka skolans specialpedagogiska utveckling med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter.

Förebyggande elevhälsoarbete

- Föreslå och handleda för extra anpassningar, åtgärder och insatser utifrån elevers individuella behov
- Delta i skolans löpande elevhälsoarbete, tex. EHT, VU-dagar, planering av övergångar mellan stadier
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Ingå i analysgrupp

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Specialpedagogisk utredning
- Föreslå särskilt stöd utifrån elevers individuella behov
- Handledning och konsultation till personal och vårdnadshavare i specialpedagogiska frågor.
- Bistå personal vid samtal med vårdnadshavare
- Samverka med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar, tex. SPSM, BUP, HAB

Talpedagog

Talpedagogen arbetar med tal-, språk- och kommunikationssvårigheter. En talpedagogs arbete bedrivs i samarbete med klasslärare eller förskollärare, föräldrar och specialpedagoger. Inte minst handlar talpedagogens arbete om att handleda andra för att dessa ska kunna stötta barnet i arbetet och den språkliga utvecklingen. Talpedagogen kan även göra studier av elever där skolan misstänker språkstörning, som är en svårare form av tal-, språk- och kommunikationssvårigheter

Främjande elevhälsoarbete

- Sprida pedagogiska strategier, metoder och förhållningssätt för språkutveckling
- Bistå i arbetet med resursfördelning och organisation av särskilt stöd
- Fortbildning till personal gällande tal-, språk- och kommunikationssvårigheter.

Förebyggande elevhälsoarbete

- Handledning och konsultation till personal för att kunna förstå och möta elevens språkliga behov
- Föreslå anpassningar, åtgärder och insatser utifrån elevers individuella behov
- Delta i skolans löpande elevhälsoarbete, tex. EHT, VU-dagar
- Samverkan med externa aktörer, tex. logopedmottagningen, BVC

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Kartläggning/utredning
- Individuella insatser

Skolsköterska

Skolsköterska har ansvar för elever i behov av särskilt stöd ur ett medicinskt perspektiv, samt för att bistå rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på basprogrammet, men ska också stödja det pedagogiska arbetet med det medicinska perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektor planera, stödja, följa upp och utvärdera utvecklingen av skolans lärmiljö
- Utveckla metoder och förhållningssätt för en hälsofrämjande skola
- Basprogram inklusive vaccinationer för skolhälsovården som erbjuds alla elever.
- Kartlägga elevernas behov utifrån hälsa och livsstilsfrågor
- Bistå rektor i arbetet med resursfördelning
- Delta i temadagar och utbildning kring hälsa
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet

Förebyggande elevhälsoarbete

- Skolläkarmottagning
- Vaccinationer enligt vaccinationsprogram
- Remittering till olika vårdinstanser
- Sjukvårdsinsatser när det gäller att utesluta något somatiskt bakom en elevs symtom
- Handledning, konsultation, rådgivning till övrig personal i medicinska frågor som rör eleverna
- Föreslå olika åtgärder och insatser på organisationsnivå
- Föreslå olika åtgärder och insatser på individnivå
- Delta i skolans löpande elevhälsoarbete, tex. EHT, VU-dagar, planering av övergångar mellan stadier
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Hälsoundervisning enskilt och i grupp
- Samtal enskilt och i grupp om hälso- och livsstilsfrågor
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Medicinsk utredning sker i samverkan med skolläkaren vid misstanke om utvecklingsstörning
- Remittera till specialistnivå
- Enklare sjukvårdsinsatser
- Ingå i skolans krisgrupp

Skolläkare

Skolläkaren utgör tillsammans med skolsköterskan skolhälsovården, och uppdraget är att verka för elevernas hälsa genom främjande och förebyggande hälsoinsatser i skolan. Skolläkaren skall vara delaktig i skolans hälsofrämjande arbete genom att påverka arbetsmiljön och hälsopedagogiken i skolan. Skolläkaren skall även kunna bistå de elever i skolan som behöver hjälp med problem som har medicinska orsaker.

Främjande elevhälsoarbete

- Konsultation till skolledning samt elevhälsopersonal kring hälsofrämjande insatser
- Delta i temadagar kring hälsa
- Handledning, konsultation, rådgivning
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet

Förebyggande elevhälsoarbete

- Skolläkarmottagning
- Kontroller enligt basprogrammet och på skolsköterskans initiativ
- Remittering till olika vårdinstanser
- Föreslå olika åtgärder och insatser
- Samverkan med pedagoger och elevhälsopersonal
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Medicinsk utredning vid frågeställning utvecklingsstörning
- Remittera till specialistnivå

Skolkurator

Skolkurator har ansvar för elever med skolrelaterad problematik, ur ett psykosocialt perspektiv, samt för att bistå rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet med det psykosociala perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektor planera, stödja, följa upp och utvärdera utvecklingen av skolans lärmiljö
- Rådgivande och stödjande roll i likabehandlingsarbetet
- Bistå i arbetet med resursfördelning utifrån socioekonomiska faktorer

Förebyggande elevhälsoarbete

- Föreslå åtgärder och insatser utifrån ett psykosocialt perspektiv
- Bistå personal vid svåra samtal med elever och vårdnadshavare
- Handledning, konsultation, rådgivning utifrån ett psykosocialt perspektiv
- Arbete med klasser och grupper
- Utvärdera och följa upp insatser
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Sociala kartläggningar
- Skolsocial utredning vid misstanke om utvecklingsstörning
- Stödsamtal till elever, föräldrar och personal i skolrelaterade frågor
- Remittera till specialistnivå

Skolpsykolog

Skolpsykologen har ansvar för elever i behov av särskilt stöd ur ett psykologiskt perspektiv, samt för att bistå rektor i skolutvecklingsarbetet. Arbetet inriktas på att stödja det pedagogiska arbetet med det psykologiska perspektivet vid val av arbetsformer och arbetssätt i skolan.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektor planera, stödja, följa upp och utvärdera utvecklingen av skolans lärmiljö
- Kunskapsförmedling inom olika områden, primärt det utvecklingspsykologiska, till föräldrar, personal och elevhälsa
- Handledning och konsultation till personal utifrån ett psykologiskt perspektiv
- Utveckla metoder och förhållningssätt
- Utvärdera och följa upp insatser
- Fortbildning av arbetslag
- Konsultation till ledningspersonal
- Bistå i arbetet med resursfördelning
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet

Förebyggande elevhälsoarbete

- Föreslå åtgärder och insatser
- Bistå personal och elevhälsa vid svåra samtal
- Stödsamtal till elever, föräldrar och personal i skolrelaterade frågor
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Inlärningssvårigheter, skolrelaterad problematik, emotionella svårigheter, beteendestörningar m.m.
- Behov av omfattande behandlingsinsatser remitteras till extern specialistnivå
- Diagnos av intellektuell funktionsnedsättning.
- Remittera till specialistnivå

Studie- och yrkesvägledare

Studie - och yrkesvägledaren arbetar med vägledning och information inom områdena utbildning - skola - arbetsmarknad. SYV hjälper elever att finna vägar till en yrkeskarriär eller utbildning, genom att blicka framåt kan eleven finna motivation till sina studier. SYV deltar i elevhälsoarbetet på skolan, med individuella samtal samt informerar större grupper av föräldrar, lärare eller personal.

Främjande elevhälsoarbete

- Tillsammans med rektor planera, stödja, följa upp och utvärdera utvecklingen av skolans lärmiljö
- Tvärprofessionellt samarbete inom elevhälsoteamet

Förebyggande elevhälsoarbete

- Bistå personal vid svåra samtal med elever och vårdnadshavare
- Handledning, konsultation, rådgivning till personal
- Samverkan med externa aktörer som arbetar med barn och ungdomar
- Samverkan med pedagoger och övrig personal på enheten
- Arbete med klasser och grupper

Åtgärdande elevhälsoarbete

- Vägledande samtal
- Individuella anpassningar och åtgärder

Handlingsplan 2017–2020

I denna bilaga vill vi specificera HUR vi tillsammans skall göra verklighet av elevhälsoarbetet. Arbetet kommer till stor del att handla om en förändrad inriktning på elevhälsoarbetet, då vi i högre utsträckning behöver nå upp till lagens krav om att elevhälsan främst skall arbeta främjande och förebyggande. Vi vill också förstärka elevhälsoarbetets fokus på att främja lärandet i skolan, på att finnas så nära verksamheten som möjligt samt hitta strategier och former för att belysa, analysera och förändra skolan som system för att möta och kompensera för elevernas olika behov och förutsättningar.

För att utveckla och förbättra skolornas elevhälsoarbete kommer vi under 2017–2020 fokusera på följande:

Organisatoriska förutsättningar:

1. Tid för främjande och förebyggande arbete planeras in i skolans årshjul
2. Elevhälsoarbetet fokuserar på att främja lärandet i skolan
3. Elevhälsans uppdrag, kompetenser och tillgänglighet är väl känt av elevhälsans personal, rektor, pedagoger och elever
4. Elevhälsopersonalen bereds förutsättningar för att finnas så nära verksamheten som möjligt
5. Elevhälsoarbetet skall fokusera på att belysa, analysera och förändra skolan som system för att möta och kompensera för elevernas funktionsvariation
6. Elevhälsoarbetet inkluderas i verksamheten, innefattas i skolans policy och bedrivs brett genom att vävas in i undervisningen i flera olika ämnen
7. Hälsöfrämjande arbete planeras och genomförs i ett kontinuerligt och strukturerat samarbete mellan rektor, lärare, elever, vårdnadshavare och elevhälsans personal.

Främjande elevhälsoarbete:

1. Rektor, EHT-teamet och utvecklingsgruppen är väl insatta i skolans systematiska kvalitetetsarbete och systematiska arbetsmiljöarbete.
2. Kartlägga, analysera och planera skolans lärmiljö (med hjälp av verktyget "DATE" ?)
3. Elevhälsans personal börjar delta i elevråden på alla skolor för att öka elevernas delaktighet i skolornas elevhälsoarbete

Förebyggande elevhälsoarbete:

1. Utveckla, systematisera och implementera arbetet mot diskriminering och kränkningar
2. Utveckla, systematisera och implementera Handlingsplan mot problematisk frånvaro
3. Utveckla former för elevhälsans deltagande i ANDT samt Sex- och samlevnadsundervisning
4. Utveckla, systematisera och implementera former för studie och yrkesvägledning på skolan

Åtgärdande elevhälsoarbete:

1. Elevhälsoteam. Fortsätta utveckla rutiner och struktur för likvärdighet mellan skolorna.
2. Öka elevens och vårdnadshavarens delaktighet.
3. Fokus på skolrelaterad problematik och elevers förutsättningar att nå målen.
4. Analysera elevens behov utifrån KASAM – begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet
5. Planera åtgärder på organisationsnivå, gruppnivå och individnivå
6. Införa "Utredningsveckor" för att frigöra tid till mer verksamhetsnära arbete.

Främjande, förebyggande och åtgärdande Elevhälsoarbete

Främjande elevhälsoarbete handlar om aktiviteter som utifrån ett salutogent perspektiv syftar till att stärka och utveckla de faktorer som skapar och bevarar hälsa hos skolans elever, främjar deras lärande samt ökar elevernas delaktighet, motivation och självkänsla. Målet är en trygg lärmiljö präglad av goda relationer. Exempelvis:

- Tillgänglighet - alla elever skall kunna vara delaktiga i en inkluderande skolverksamhet
- Värdegrundsarbete och skolklimat
- Normkritiskt förhållningssätt
- KASAM – skoldagen är meningsfull, begriplig och hanterbar för eleven
- Relationsskapande förhållningssätt
- God fysisk och psykosocial lärmiljö
- Demokrati och delaktighet
- Skolan förmedlar tydliga mål, höga krav och regelbunden återkoppling till eleverna
- Samverkan med föräldrar/vårdnadshavare
- Kollektivt självförtroende – lyft fram och fira elevers framgångar, verka för sammanhållning och kollektiv ansvarskänsla för lärmiljön.
- Främja en hälsosam livsstil, goda matvanor, rörelse och en aktiv fritid

Förebyggande elevhälsoarbete är aktiviteter som syftar till att avlägsna eller minska konsekvenser av förekommande riskfaktorer i skolan. Exempelvis:

- Hög skolnärvaro – främjas bland annat genom att skolan har koll på både godkänd och icke godkänd frånvaro och agerar snabbt.
- ANDT-undervisning
- Sex- och samlevnadsundervisning
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling
- Grundläggande kunskaper hos alla pedagoger kring olika funktionsnedsättningar och konsekvenser
- Anpassningar i lärmiljön för att samtliga elever skall kunna tillgodogöra sig undervisningen
- Tidiga insatser vad gäller läsinlärning och läsförståelse
- Vaccinationsprogram och Hälsosamtal hos skolsköterskan

Åtgärdande elevhälsoarbete är aktiviteter som syftar till att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Exempelvis:

- Specialpedagogisk-, skolsocial- eller skolpsykologisk utredning
- Åtgärdsprogram
- Insats i grupp/klass
- Handledning till pedagoger - utifrån behov, psykologisk, social och/eller pedagogisk
- Samverkan med verksamheter inom kommun och landsting
- Utvärderings- och utvecklingsarbete

EHT-teamet

Elevhälsoteamet består av rektor, specialpedagog, skolsköterska och skolkurator. Skolläkare och skolpsykolog inkluderas vid behov i det individinriktade arbetet.

Elevhälsoteamets individinriktade arbete:

- Teamet träffas varje vecka på en fast tid
- Klasslärare deltar var tredje vecka enligt rullande schema
- Klasslärare anmäler ärenden till rektor en vecka innan de kommer till EHT, detta för att möjliggöra för teamet att på olika sätt förbereda ärendet
- Elever och dess vårdnadshavare skall i möjligaste mån göras delaktiga och erbjudas inflytande i EHT-teamets arbete och insatser
- Rektor leder arbetet i teamet, är sammankallande, ansvarar för dokumentation i elevakten samt är den som tar de formella beslut som teamet föreslår.
- Teamet konsulterar skolläkare och/eller skolpsykolog vid behov.
- Teamet verkar för att stödja pedagoger, arbetslag, elever och deras vårdnadshavare för att skapa förutsättningar och undanröja hinder för elevers lärande

Elevhälsoteamets generella arbete:

- Teamet träffas regelbundet över verksamhetsåret för att arbeta med skolans främjande och förebyggande elevhälsoarbete. Mötena bestäms inför verksamhetsåret och finns i skolans årshjul. Rektor är sammankallande och ytterst ansvarig.
- Skolpsykolog och Skolläkare deltar i möten gällande EHT-teamets generella främjande och förebyggande arbete på skolan minst en gång per termin.
- Teamet planerar, följer upp, analyserar och utvärderar teamets arbete, för att garantera att arbetet genomförs och upprätthålls med god kvalitet.
- Teamet ansvarar för att planera, genomföra, utveckla, analysera och utvärdera skolans främjande och förebyggande arbete.
- Teamet är delaktiga i skolans systematiska kvalitetsarbete och systematiska arbetsmiljöarbete
- Teamet följer regelbundet upp hur arbetet med åtgärdsprogram utvecklas, analyserar mönster och föreslår förbättringar och insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå
- Teamet ansvarar tillsammans med rektor och pedagoger för att skolans Likabehandlingsplan samt Plan mot problematisk skolfrånvaro är kända, genomförs och följs upp i verksamheten
- Teamet samverkar med pedagogerna för att planera elevhälsopersonalens deltagande i undervisningen, framförallt gällande ANDT samt Sex- och samlevnad.
- Teamet deltar regelbundet i pedagogernas arbetslagsträffar, arbetslagsledaren ansvarar för att bjuda in teamets medlemmar när det är lämpligt.
- Teamet erbjuder, i samarbete med Navet, utbildningsinsatser och kompetensutveckling för skolans pedagoger

Processplan för EHT-teamets arbete med extra anpassningar och åtgärdsprogram (förenklad version)

Vad	Vem
Generella anpassningar i klassrummet	Lärare och elevhälsa
Individuell utvecklingsplan	Lärare
Extra anpassningar i klassrummet Uppföljning och utvärdering	Lärare, elevhälsa, elev, vårdnadshavare
Det befaras att eleven ej kommer nå kunskapskraven, eller uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation	Lärare anmäler till rektor
EHT Beslut om utredning	Rektor, elevhälsa, lärare, vårdnadshavare och elev
Pedagogisk utredning, skolsocial anamnes eller annat underlag för särskilt stöd/åtgärdsprogram.	Lärare och elevhälsa
EHT Ev. beslut om särskilt stöd Utarbeta åtgärdsprogram Utvärdera och justera åtgärdsprogram	Rektor, lärare, elevhälsa, vårdnadshavare, elev
EHT Beslut om vidare utredning/åtgärder	Rektor, lärare, elevhälsa, vårdnadshavare, elev
Fördjupad utredning, tex. LOS, ITPA, WISC	Elevhälsan
Ev. remiss till extern part. BUP, Samtalsmottagning, Logopedmottagning	Elevhälsan
Ev. samverkan/nätverksmöte	Rektor, pedagog, elevhälsa, externa parter, vårdnadshavare, elev
EHT Justera och utvärdera åtgärdsprogram	Rektor, pedagog, elevhälsa, vårdnadshavare, elev
EHT Ytterligare utredning, "BAS-utredning" vid frågetecken kring skolform	Rektor, elevhälsa
Ev. beslut om skolform	Rektor
Ev. remiss till extern part. BUP, HAB	Elevhälsan
EHT Justera och utvärdera åtgärdsprogram	Rektor, pedagog, elevhälsa, vårdnadshavare, elev

VERKSAMHETSPLAN

Studie- och yrkesvägledning

Läsåret 2016/2017

ORSA

Verksamhetsområde LÄRANDE

Inledning

Syftet med en gemensam verksamhetsplan är för att säkerställa likvärdigheten för studie- och yrkesvägledning och information till kommunens grundskoleelever samt främja väl underbyggda val. Det handlar om att öka Orsa grundskolas elevers valkompetens. Planen skall innehålla och omfatta olika studie- och yrkesvägledande och arbetsmarknadskunskapsfrämjande¹ aktiviteter från förskoleklass upp till årskurs nio. Verksamhetsplanen skall vara ett levande dokument med utrymme för flexibilitet och förändringar och skall användas som ett verktyg för de olika skolformerna. Det är kommunens studie- och yrkesvägledningsråd som ansvarar för att planera, justera och följa upp att verksamhetsplanen.

Studie- och yrkesvägledningsråd

Studie- och yrkesvägledningsråd bör bestå av representanter från Orsa grundskolas alla skolor samt en skolledare och studie- och yrkesvägledare. Studie- och yrkesvägledningsrådet ses inför skolstart och skolslut för planering/avstämning av läsårets/terminens kommande aktiviteter samt ett uppföljande möte under varje termin. Inför skolslut bör rådet ses för avstämning och förberedning av insatser under VU-dagarna efter sommarlovets start. Rådet bör också aktivt arbeta med elevsamarbeten från respektive skola.

Vägledningsverksamhetens övergripande mål och syfte

Studie- och yrkesvägledningsverksamheten ska:

- syfta till att hjälpa eleverna att göra väl genomtänkta studie- och yrkesval
- förbereda eleverna för vidare studier
- förbereda eleverna för arbetslivet
- organiseras på ett sådant sätt att eleverna får tillgång till information om utbildningar, studievägar och arbetsmarknad.
- utgå från varje enskild individ och hans/hennes specifika behov där elever med behov av särskilt stöd ges mer uppmärksamhet
- ge eleverna tillgång till professionell vägledning av utbildad studie- och yrkesvägledning
- ge varje elev i åk 7 - 9 enskild vägledning i den utsträckning eleven själv önskar samt erbjuda samtliga elever i åk 9 minst ett vägledningssamtal inför gymnasievalet.
- genomföra vägledningsinsatser i åk F – 6 i samarbete med skolornas personal
- bedriva utvecklingsarbete gällande studie- och yrkesorienteringsverksamheten i kommunen i samarbete med skolans personal
- vara ett stöd för skolans personal

Uppföljning, utvärdering och utveckling av studie- och yrkesvägledningsverksamheten i kommunen är viktig för att kvalitetssäkra verksamheten. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet skall ske utifrån perspektivet att alla årskurser skall tillhandahållas kvalitativ vägledning.

¹ Studie- och yrkesorientering

Bakgrund

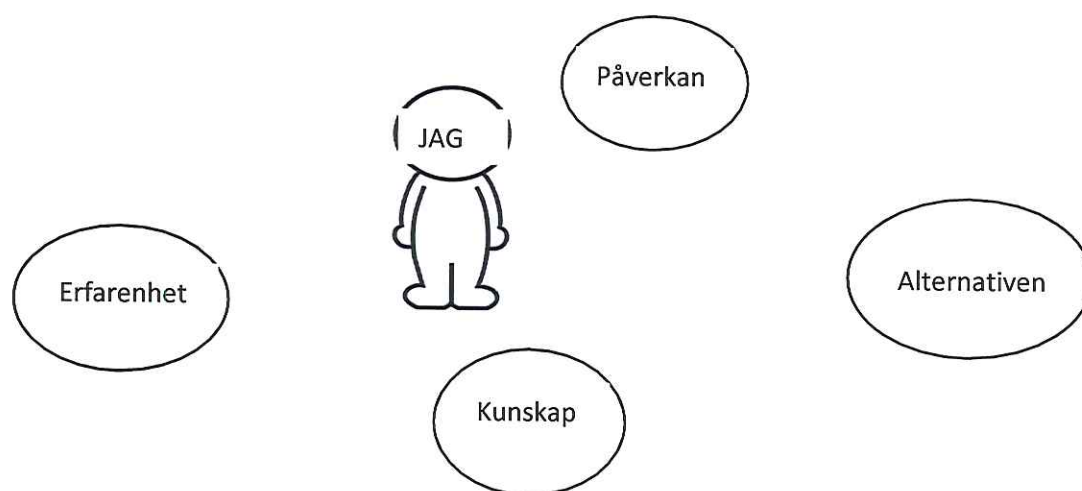
Studie- och yrkesvägledning allt viktigare i ett föränderligt samhälle

Skolan har en viktig uppgift i att förbereda eleverna inför arbetslivet. Både den enskilda individen och hela samhället tjänar på att barn, ungdomar och vuxna lär känna sig själva. Att de blir medvetna om sina styrkor och intressen. Aktiviteter som stärker självförtroendet bör starta tidigt i åldrarna. Medvetna val handlar om att tänka kring sig själv och få kännedom om vilka alternativ som finns. Att ge eleverna dessa förutsättningar skapar kreativa, entreprenöriella medborgare som kan påverka och utveckla sin framtid.

En föränderlig arbetsmarknad gör det svårt att förutsäga villkor i arbetslivet och hur olika yrken kommer att utvecklas. Det gör det besvärligt att förutsäga vad som krävs av individen. Mångfalden av utbildningar som erbjuds skapar svårigheter att överblicka och få helhetssyn över utbud och möjligheter. Därför är det viktigt att skola och näringsliv tillsammans arbetar för att ge eleverna en bred bild av vad som förväntas av dem. En viktig uppgift för studie- och yrkesvägledaren är att vara spindeln i nätet för det gemensamma arbetet och säkra kontaktvägarna.

Individen i fokus

Studie- och yrkesvägledningen och de arbetsmarknadskunskapsfrämjande aktiviteterna, som är hela skolans ansvar, syftar till att göra det möjligt för den enskilde eleven att fatta väl grundade beslut kring sin framtid. Det mest centrala är naturligtvis elevernas individuella intresse, behov och förutsättningar alltid sätts i fokus. Elevens egen delaktighet är viktig i valprocessen och möjliggör aktivt reflekterande kring frågeställningar kring sig själv och alternativen. Skolans ansvar är att hjälpa eleverna att vara nyfikna och reflektera över sitt lärande i alla situationer samt bidra till tillfällen där de ges möjlighet att bygga på sina kunskaper om yrken, utbildningar och arbete.

Skillnaden mellan studie- och yrkesvägledning och arbetsmarknadsfrämjande aktiviteter

Studie- och yrkesvägledning är den personliga vägledningen som studie- och yrkesvägledaren ger i samtal, individuellt eller i grupp/klass. Den skall vara neutral och opartisk. Vägledningen är tänkt att stödja eleven i att undersöka och identifiera sina intressen och möjligheter. Få dem att bli medvetna om sina hinder, inbillade eller verkliga, och medverka till att eleven genom ökad medvetenhet och kunskap om sig själv och de alternativ som finns komma fram till genomtänkta och väl grundade val. Studie- och yrkesvägledaren innehar specialkompetens inom området och har en central roll i de arbetsmarknadsfrämjande aktiviteterna.

Arbetsmarknadsfrämjande aktiviteter berör all personal på skolan och förekommer i undervisning och vägledning, genom informationsinsatser och andra aktiviteter i och utanför skolan. Genom att undervisningen integrerar studie-, yrkes- och arbetsmarknadsorientering bidrar hela skolan till att ge eleverna råd, stöd och kunskap för kommande studier och yrkesliv. En förutsättning för att studie- och yrkesorienteringen skall fungera tillfredsställande är ett gemensamt förhållningssätt.

Studie- och yrkesvägledarens yrkesroll

Den baseras på tre vetenskapliga inriktningar: pedagogik, psykologi och sociologi. I dessa ingår också samtalsmetodik som en grundsten. Studie- och yrkesvägledare ska aktivt arbeta för att eleverna inte ska begränsas i sina studie- och yrkesval. De behöver vara medvetna om de begränsningar kön, etnicitet, social och kulturell bakgrund kan skapa och motverka dessa. En av studie- och yrkesvägledarens främsta uppgifter är den individuella vägledningen och vägledningssamtalet där samtalsmetodik är det viktigaste verktyget. Val av utbildning och yrke är idag en process som pågår under en stor del av individens livstid. Det handlar om att göra så goda val som möjligt utifrån egna utgångspunkter. I den optimala valsituationen har individen god självkännet, kunskap om valalternativen samt är rustad med de färdigheter som krävs för att hantera valsituationen.

Implementering och uppföljning

I samband med studiedagar vid terminsslut vt2017 skall arbets- och ämneslag ges utrymme till att mötas för att diskutera hur man i respektive ämne och arbetslag skall rusta eleverna och öka deras valkompetens. Detta ska ligga till grund för respektive skolas årshjul av ämnesövergripande aktiviteter inom studie- och yrkesvägledning, elevhälsoarbete och andra ämnesövergripande aktiviteter. Förslaget av insatserna skall vidarebefordras till den övergripande studie- och yrkesvägledningsgruppen som ser över och beslutar omfattningen av de aktiviteter som skall genomföras under 2017/2018 i Orsa kommun.

Idé och bank med Studie- och yrkesvägledande aktiviteter

Årskurs F-3

I aktiviteterna i de lägre åldrarna F – åk 3 fokuserar vi på närområdet och närmiljön dvs. där vi bor och går i skolan. Vad finns det för yrken? Här tar vi hjälp av personal som finns i skolan. Vilka arbetar mer än lärarna? Kan man få dem att komma och berätta om sina yrkesval? Vi kollar närmiljön. Vilka arbetsplatser finns? Besöka räddningstjänsten. Be polisen komma på besök. Besöka en vårdcentral. Andra företag? En del av företagen kan man göra studiebesök till andra kan man prata om och kring. Vad gör man på företaget? Vilka arbetar där? Känner vi någon som jobbar där? Kan vi bjuda in denne? Vad jobbar barnens föräldrar med? Kan någon komma och berätta om sitt jobb? I alla ämnen kan man på olika sätt arbeta med "jag-stärkande" övningar. Vem är jag? Vad kan jag? Övningar på att beskriv mig själv. På ett tidigt stadi är det viktigt att eleverna ges möjlighet att sätta upp mål. Mål som genom årens lopp modifieras och förmodligen förändras genom mognad, insikt och erfarenhet

Förslag på Studie- och yrkesvägledande/arbetsmarknadsfrämjande aktiviteter F-åk 3

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
	<p>Månadens yrke. Film om yrket, prat runt omkring</p> <p>Studiebesök i Närområdet ex ICA, biblioteket, brandkåren m.fl..</p> <p>Besök av yrkesgrupp som berättar om sitt jobb ex polisen, skolpersonal, föräldrar</p> <p>Arbete med Prickboken. "Jag och andra": Drömyrket lek och undersökning av yrkeslådor. Rollspel m.m.</p> <p>Besök av studie- och yrkesvägledaren</p> <p>Skogen i skolan</p> <p>"Jag-stärkande" övningar</p> <p>Snilleblixarna etc. olika entreprenöriella projekt</p> <p>Samarbetsaktiviteter elevhälsa/studie-och yrkesvägledning övergripande och förebyggande. Vara en bra kompis-aktiviteter</p>	<p>Undervisande</p> <p>arbetslag med studie- och yrkesvägledaren som konsultativ resurs</p>

Årskurs 4-6

I aktiviteterna i årskurserna 4 – 6 bör vi vidga perspektiven. Det går fortfarande bra att arbeta kring närområdet men om man i de tidigare årskurserna bjöd in yrkesgrupper att besöka klassen och berätta om yrket så kan man utveckla och bygga på genom olika besök på arbetsplatser. Många av övningarna kan vara likadana som i åk F-3. Fortfarande kan olika yrkesgrupper komma och besöka klasserna. Eleverna kan också ges i uppdrag att intervjua en person om hans yrke. Bjud in och samarbeta med ett fadderföretag. Prao hos anhörig 1-2 dagar. Det är viktigt att hålla studiemotivationen uppe och medvetandegöra studiernas och kunskapernas betydelse för individen. Eleverna bör arbeta med sina mål, revidera dessa

Genomförande	Aktivitet	Ansvar
åk 4	Klassvis och enskilt arbeta med material kring framtid, yrken och arbetsliv. Åk sex kan inbjudas att delta i den gymnasieässa som anordnas för åk 8 Gymnasieelever kan bjudas in att berätta om sina val Temaarbeten kopplat kring yrkesliv/samhälle studiebesök Yrkesrepresentanter kommer och berättar intervjua/jobbskugga en person (närstående) Olika entreprenöriella projekt Fortsatta övningar kring jaget, omvärlden	Arbetslaget samt undervisande lärare Studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs
åk 6	föreläsning kring sömn, mat och motion i samarbete med elevhälsan språkvalsinfo Överlämningsrutiner	
åk4	Övergripande aktivitet med elevhälsa/studie-och yrkesvägledning om vikten av sömn, kost etc. för skolarbetet	

Årskurs 7-9

I högstadiet bör eleverna var mer självgående och förväntas ta ett större ansvar för sin framtid. De bör kunna genomföra en prao på ca en vecka. I åk 7 ska de förberedas för högstadiet och ännu mer medvetandegöras studiernas betydelse och deras eget levernes påverkan (mat, sömn och motion). Genom gemensamma temadagar och aktiviteter kan eleverna berika varandra med sina kunskaper. I utvecklingssamtalet i åk 8 och 9 kan studie- och yrkesvägledare delta i de fall där eleven inte når målen för att förtydliga vikten av att nå målen. I övrigt kan SYV delta i de samtal målsman och mentor anser är befogat. Studie- och yrkesvägledare deltar vid samtal om anpassad studiegång.

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
åk 7	lektioner vid start i åk 7 om studier på högstadiet, studieteknik, arbetsro, vikten av sömn, mat, träning etc. i samarbete med elevhälsa yrkesinventering, grupparbete/jobbspaning/jobbskuggning redovisning i samband med gymnasie-mässa	undervisande lärare i samarbete med EHT
löpande löpande " " vid behov	värderingsövningar temaarbete jämställdhet, miljö tema föreningsliv/studieförbund veckans yrke Gruppvägledning	arbetslag
åk8	yrken i offentlig verksamhet yrkesrepresentanter/branschrepresentanter om sitt yrke värderingsövning/skattning prao 1 klass/gång i samband med nationella prov? gymnasieinformation gymnasiebesök gymnasie-mässa	SYV och undervisande lärare
åk 9	gymnasieinformation enskilda samtal besöka gymnasieskolan/ enskilda program Föräldramötesinformation Överlämningsrutiner Veckans gymnasieprogram	SYV och undervisande lärare

Styrdokument

Skollagen 2010:800

Kap 2 Huvudmän och ansvarsfördelning

Studie- och yrkesvägledning

Tillgång

29 § Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Behörighet

30 § För att få anställas utan tidsbegränsning för studie- och yrkesvägledning ska den sökande ha en utbildning avsedd för sådan verksamhet.

Den som inte uppfyller kravet enligt första stycket får anställas för studie- och yrkesvägledning för högst ett år i sänder.

Kap 10 Grundskolan

Utbildningens syfte

2 § Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Läroplan för grundskola (LGR 11)

2.6 Skolan och omvärlden

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och

vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

2.8 Rektors ansvar

samverkan med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning,

- den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning,

Implementering av en studie och yrkesvägledningsplan

Jag har varit runt på alla skolor och pratat med personal och kommit fram till att en hel del görs men inget är samordnat eller strukturerat. Det finns ingen översikt. Det sker redan idag saker i undervisningen som stärker barnen och rustar dem med valkompetens men undervisande personal är ofta omedvetna om sin insats. De barn som får ta del av dessa åtgärder är också omedvetna om att insatser görs. Det krävs både att personal blir medvetna och strukturerade samt att barnen medvetandegörs i vikten av valkompetens och vikt och mål med sin skolgång. För att implementera en studie- och yrkesvägledningsplan och för att få undervisande lärare att bidra till att ge eleverna valkompetens behöver undervisande personal förankra och själva bidra till detta. Därför bör skolornas personal ges tillfälle att mötas i sina arbetslag och ämnesgrupper för att diskutera och komma fram till hur de kan bidra med i sitt ämne, i sin undervisning till att eleverna efter genomgången grundskola fått en ökad valkompetens. Hur de ska samverka med arbetsliv och närsamhälle i övrigt som kultur- och föreningsliv och andra verksamheter som kan berika dem och vidga deras perspektiv. Målet skall vara att Orsa grundskolas elevers yrkes- och utbildningsval inte begränsas av kön, social eller kulturell bakgrund.

Förslag: I samband med studiedagar vid terminsslut vt2017 bör arbets- och ämneslag ges utrymme till att mötas för att diskutera hur man i respektive ämne och arbetslag för att öka elevernas valkompetens. Det ska ligga till grund för respektive skolas årshjul av ämnesövergripande aktiviteter.

Förslag: Det bör upprättas ett årshjul där schemabrytande aktiviteter skrivs in för hela kommunen och för respektive skola. Det kommunala årshjulet ligger till grund för respektive skolas årshjul. Det är skolledare, elevhälsoteam och studie och yrkesvägledningsrådet som ansvarar för lokala årshjul på respektive skola

Förslag: Fortsatt utformning och utveckling föreslår jag att ett utvalt studie- och yrkesvägledningsråd ansvarar för. Rådet bör bestå av minst 1 rektor/skolledare från någon av Orsaskolans rektorer samt lärare från respektive skola och studie och yrkesvägledaren. Studie- och yrkesvägledningsrådet bör ses inför skolstart för planering av läsårets/terminens kommande aktiviteter (det förslag som kommer från VFU-dagarna) samt ett uppföljande avstämningsmöte under varje termin. Rådet bör också aktivt arbeta med elevsamverkan från respektive skola.

Förslag: Implementering av studie- och yrkesvägledande ansvar *"Skolans hela ansvar, utdrag ur LGR 11"*². På VFU-dagarna i samband med terminsavslut avsätts tid för lärarpersonal på respektive skola i ämneslag att utforma sin del/sitt ansvar/i sitt ämne. Förslag till verksamhetsplan utformas. Förslaget fastställs sedan i studie- och yrkesvägledningsrådet inför skolstart i augusti och införs i det kommunala årshjulet.

² Alla som arbetar i skolan ska

verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

JAG OCH ANDRA

Första sidan: namnteckning varje år

Klass 1 Självpporträtt

Min familj
Här bor jag (huset)
Mina bästa saker
Jag blir glad...
Tänk om jag kunde
.....

Klass 2 Mina intressen

Mat jag gillar/ogillar
Det här är jag bra på
Jag kan bli ledsen...
En bra vän
.....

Klass 3 Min favoritplats

Tänk om jag kunde.....
Jag kan bli rädd.....
När jag blir vuxen.....

Klass 4 Självpporträtt

Mat jag gillar
Detta gör mig arg.....
Mina intressen
.....

Klass 5 Min familj

Hemma hos oss (inomhus)
Mina intressen
Det här är jag bra på
Jag kan bli ledsen
.....

Klass 6 Tänk om jag kunde

Tankar om liv och död
När jag blir vuxen
Sorg och glädje
Kärlek
.....